

Nr 335.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående godkännande av avtal i fråga om vissa markbyten mellan statens järnvägar och Borås stad m. m.; given Stockholms slott den 8 oktober 1943.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF.

Gustaf Andersson.

Utdrag av protokollet över kommunikationsärenden, hållet inför Hans Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 8 oktober 1943.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena GÜNTHER, statsråden PEHRSSON-BRAMSTORP, WIGFORSS, MÖLLER, SKÖLD, ERIKSSON, QUENSEL, BERGQUIST, BAGGE, ANDERSSON, DOMÖ, ROSANDER, GJÖRES, EWERLÖF, RUBBESTAD.

Efter gemensam beredning med chefen för finansdepartementet anför chefen för kommunikationsdepartementet, statsrådet Andersson.

Med skrivelse den 25 maj 1943 har *järnvägsstyrelsen* underställt Kungl. Maj:ts prövning två skrivelser bilagda avtal, vilka torde få såsom bilagor fogas till dagens statsrådsprotokoll, nämligen

dels ett den 16 oktober 1935 mellan Borås stad och Göteborg—Borås järnvägs aktiebolag upprättat avtal (*Bilaga A*), avseende bland annat utbyte av vissa markområden mellan staden och bolaget;

dels ock ett den 22 april och den 25 maj 1943 dagtecknat tilläggsavtal (*Bilaga B*) till nyssnämnda avtal, avseende vissa markbyten mellan staden och statens järnvägar såsom numera ägare av Göteborg—Borås järnvägar.

Ifrågavarande markområdets läge och gränser utmärkas å fem till avtalen hörande kartor.

Av järnvägsstyrelsens skrivelse framgår, att det förstnämnda, mellan staden och järnvägsbolaget träffade avtalet numera i huvudsak blivit genomfört. Sedan staten från och med den 1 juli 1940 övertagit Göteborg—Borås järnvägar och därmed inträtt i järnvägsbolagets rättigheter och skyldigheter, har tilläggsavtalet slutits till fullföljande och komplettering av den ursprungliga överenskommelsen. Genom tilläggsavtalet förbinda sig statens järnvägar att — utöver i avtalet den 16 oktober 1935 avsedda marköverlåtelser — till Borås stad överlämna vissa ytterligare markområden om tillhoppa 5,248 kvadratmeter mot att staden till statens järnvägar avstår mark om tillsammans 3,055 kvadratmeter. För arealskillnaden, 2,193 kvadratmeter, erlägger staden 10 kronor per kvadratmeter eller alltså 21,930 kronor. Detta pris förklarar sig järnvägsstyrelsen anse skäligt med hänsyn till att marken ifråga till övervägande del utgör gatumark.

Beträffande överenskommelsens närmare innebörd får jag hänvisa till de båda avtalen.

Styrelsen upplyser, att stadsfullmäktige i staden godkänt ifrågavarande markbyten.

Järnvägsstyrelsen hemställer, att Kungl. Maj:t ville godkänna ifrågavarande båda avtal.

Byggnadsstyrelsen har i utlåtande den 1 juni 1943 förklarat sig icke hava något att erinra i ärendet.

*Departements-
chefen.*

Avsikten med föreliggande avtal är att genom utbyte av markområden förskaffa såväl Borås stad som järnvägarna bättre trafikutrymmen. Staden kommer i besittning av viss mark för anläggande av gator och vägar, medan järnvägarna erhålla mera ändamålsenliga spårutrymmen. De markområden, som statens järnvägar avhända sig, anses icke vara behövliga för järnvägarnas behov. På grund härav och då den avtalade ersättningen för skillnaden i areal mellan de av statens järnvägar och staden överlåtna markområdena synes mig tillfredsställande, vill jag tillstyrka, att ifrågavarande avtal godkännas. Med hänsyn till det totala värdet av den mark, som staten enligt tilläggsavtalet avhänder sig, erfordras härför riksdagens medverkan.

Såsom framgår av den föregående redogörelsen innebär tilläggsavtalet att statens järnvägar till staden överlåta vissa angivna områden om sammanlagt 5,248 kvadratmeter. En sammanräkning av arealsiffrorna för de särskilda områdena ger emellertid vid handen, att den totala arealen rätteligen utgör 5,284 kvadratmeter. Den arealskillnad, för vilken kontant ersättning skall

av staden utgivas, kommer sålunda att uppgå till 2,229 kvadratmeter, vadan ersättningsbeloppet kommer att utgöra 22,290 kronor. Sedan drätselkammarens i Borås uppmärksamhet under hand riktats på nu angivna förhållanden, har dess tredje avdelning till tilläggsavtalet fogat en förklaring av innebörd att staden iklädde sig de ökade förpliktelser, som omfattningen av dess markförvärv sålunda komme att medföra.

De på grund av tilläggsavtalet inflytande medlen böra disponeras i enlighet med de generella föreskrifter, vilka av Kungl. Maj:t meddelats genom brev den 9 april 1943 angående dispositionen av köpeskillingar, som inflyta vid försäljning av viss staten tillhörig fast egendom m. m.

Jag hemställer, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att bemyndiga Kungl. Maj:t att godkänna vid statsrådsprotokollet fogade avtal i fråga om vissa markbyten mellan statens järnvägar och Borås stad m. m.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan behagar Hans Maj:t Konungen lämna bifall samt förordnar, att proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar skall avlätas till riksdagen.

Ur protokollet:

A. C. F. v. Krusenstierna.

Bilaga A.

Mellan Borås stad, här nedan kallad staden, och Göteborg—Borås Järnvägs Aktiebolag, här nedan kallat bolaget, är följande avtal träffat angående ny gatubro i Norrby Långgata och vissa marköverlåtelse.

1) Staden åtager sig uppföra och för framtiden underhålla gatubro över Göteborg—Borås järnväg i Norrby Långgata med en fri höjd av 5.5 meter över rälsens överkant å bolagets huvudspår i justerat läge i brosektionens västra kant, som ligger 7.09 meter över stadens nollplan. Den nuvarande gatubron borttages av bolaget.

Den nya bron bygges för tre spår och i tre spann med fritt inre mått 5.3 meter.

Anordningarna vid brons byggnad skola träffas i samförstånd med bolaget, så att järnvägsdriften kan fortgå.

Bevakning vid brons ombyggnad ombesörjes och bekostas av bolaget.

Bolaget skall verkställa erforderlig flyttning av växeln för sticksåret till Kilsund.

2) I ersättning för stadens här ovan angivna åtagande förbinder sig bolaget till följande.

Bolaget överläter till staden av detsamma tillhörig mark följande områden:

a) ett markområde öster om järnvägsspåret, räknat från och med kvarteret Tryckaren, ett markområde mellan G. B. J:s spår och Viskan väster om kvarteret Simonsland med en beräknad sammanlagd areal 7,000 kvadratmeter;

b) ett i Markgatan beläget område med en beräknad areal 20 kvadratmeter;

c) ett i öppen plats vid kvarteret Alen beläget område med beräknad areal 370 kvadratmeter, utgörande delar av stadsägan nr 4;

d) stadsägan n:r 4320 om 520 kvadratmeter;

e) av stadsägorna nr 2441, 2138, 2139, 2140 och 2141 i Magasinsgatan belägna markområden med beräknad areal 3,300 kvadratmeter;

f) för Segloravägens breddning erforderliga markområden med beräknad areal 6,000 kvadratmeter; samt

g) markområde, utgörande stadsägan nr 3857 och del av stadsägan nr 4 med sammanlagd beräknad areal 1,000 kvadratmeter och erforderligt för Göteborgsvägens breddning vid Sjömarken.

Områdena skola lämnas gravationsfria på bolagets bekostnad.

Samtidigt överläter staden till bolaget följande staden nu tillhöriga markområden:

av stadsägan nr 2547 i Borås

ett område med beräknad areal ..... 125 kvadratmeter

» stadsägan nr 2239 i Borås

ett område med beräknad areal ..... 160 »

» Dalbogatan ett område med beräknad areal ..... 150 »

Dessa av staden överlätna områden lämnas gravationsfria.

Samtliga ovannämnda markområden finnas till form och läge närmare angivna å bifogade kartor men skola till definitiva lägen och gränser bestämmas vid avstyckningsförrättning.

Avstyckningskostnaderna för samtliga här avhandlade markområden betalas av staden; lagfartskostnaderna betalas av de nya ägarna för var sitt fäng.

3) I den mån bolaget *dels* nu brukar någon del av de överlåtna områdena för slänter till järnvägsbankar eller som plats för spår (Kilsundsspåret), *dels* framdeles för bankslänt till dubbelspår har behov av någon del av det överlåtna området på Simonsland väster om nuvarande spår, förbehåller sig bolaget rättighet härtill såsom servitutsrätt för all framtid till förmån för järnvägsfastigheten. Denna bolagets servitutsrätt skall ej innebära något hinder för staden att, om staden så önskar, i framtiden själv använda eller till annan järnväg upplåta rätten att använda den nu överlåtna marken helt eller delvis för järnvägsändamål, blott att detta icke hindrar bolaget att begagna nuvarande spår eller att i insidan av kurvan till detta spår, räknat från Västra Nygatans plankorsning till Borås Central, anlägga och begagna ett eventuellt dubbelspår.

Då staden vid kvarteret Tryckaren icke kan erhålla tillräckligt bred markremsa för framdragande av ett från G. B. J. fullständigt oberoende järnvägsspår, överenskommes genom detta avtal, att, när nytt spår på den av bolaget överlåtna marken kommer att anläggas, detta spår vid kvarteret Tryckaren får läggas på vanligt dubbelspårs avstånd eller 4.5 meter från G. B. J:s nuvarande huvudspår.

4) Som bidrag till stadens kostnader för brobygget och i samband därmed åtagna förpliktelser betalar bolaget till staden den 1 januari 1936 Tjugotusen (20,000) kronor.

Då en del av de överlåtna områdena tillhöra järnvägsfastigheten, är detta avtal slutet under förutsättning, att Kungl. Maj:t medgiver områdenas avskiljande från järnvägsfastigheten.

Borås den 16 oktober 1935.

Göteborg den 16 oktober 1935.

För Borås stad; dess drätselkammare: Göteborg—Borås järnvägsaktiebolag:

Robert Nilsson.

H. Mannheimer.

Knut J:son Mark.

Bevittnas:

Bevittnas:

Karl Linnander. Alfhild Johnsson. Berth Cederberg. Allan Wirström.

Tillägg

Bilaga B.

till avtal den 16 oktober 1935 mellan Borås stad och Göteborg—Borås järnvägsaktiebolag angående ny gatubro i Norrby Långgata och vissa marköverlåtelser.

Avtalet skall numera hänföra sig till av stadens mättningsman Bertil Krevers år 1941 upprättad karta i 5 blad över områden av stadsågan nr 4 m. fl. i Borås.

Avtalet, som är beroende av Kungl. Maj:ts godkännande, skall anses såsom träffat mellan Borås stad och Statens järnvägar, numera ägare till Göteborg—Borås järnväg.

Den enligt avtalet av Statens järnvägar till staden överlåtna marken är å den nu åberopade kartan betecknad med ägofigurerna a—j, m, o, p, s, u, å,

ab och ac med en sammanlagd areal av 17,271.2 kvadratmeter, under det att av staden till Statens järnvägar överlåtten mark betecknats med ägofigurerna k, l och n med en sammanlagd areal av 351.6 kvadratmeter.

Utöver förestående i avtalet avsedda marköverlåtelser överlåter Statens järnvägar till staden de områden, som å ovan åberopade karta äro betecknade med ägofigurerna x, ö, ad, ae och ah om sammanlagt 5,248 kvadratmeter och staden till Statens järnvägar den mark, som betecknats med ägofigurerna q, r, t, v, y, z, ä, aa, af och ag om sammanlagt 3,055 kvadratmeter. Staden ersätter Statens järnvägar skillnaden mellan sistnämnda utöver det äldre avtalet överlåttna arealer med 10 kronor för kvadratmeter.

Till samtliga å Statens järnvägar överlåttna områden av Segloravägen förbehåller sig staden fri nyttjanderätt så länge desamma erfordras och brukas för vägändamål.

I övrigt skall å detta tilläggsavtal i tillämpliga delar gälla, vad som stadgats i avtalet den 16 oktober 1935.

Borås den 22 april 1943.

Stockholm den 25 maj 1943.

För drätselkammaren, dess
tredje avdelning:

KUNGL. JÄRNVÄGSSTYRELSEN.

R. Claeson.

G. Dahlbeck.

H. Sandström.

/R. Grundberg.

Bevittnas:

Anna-Greta Lind. Lillie Österberg.